

HRY III. OLYMPIÁDY: SAINT LOUIS 1904

- **KRAJINA: USA**
- **TERMÍN: 1. 7. – 23. 11. 1904**
- **ÚČAŠŤ:** 689 športovcov (681 mužov, 8 žien) a 12 NOV, 16 športov, súťažili v 94 disciplínach 17 športov.
- **ÚČAŠŤ ŠPORTOVCOV POCHÁDZAJÚCICH ZO SLOVENSKA:** 1 športovec vo výprave Uhorska, **Zoltán Halmay** (plávanie) vyhral na 50 y v. sp. aj na 100 y v. sp.
- **NAJÚSPEŠNEJŠIE KRAJINY: 1. USA 417 (70-75-63), 2. Nemecko 24,5 (4-4-5), 3. Kuba 22,5 (5-3-3), 4. Kanada 14 (4-1-0), 5. Uhorsko 9 (2-1-1).**
- **NAJÚSPEŠNEJŠÍ PODĽA MEDAILOVÝCH UMIESTENÍ:** **Anton Heida** (USA, športová gymnastika) **5-1-0**, **Marcus Hurley** (USA, cyklistika) **4-0-0**, **George Eyser** (USA, športová gymnastika) **3-2-0**, **Charles Daniels** (USA, pláva-nie) **3-1-1**, **James Davies Lightbody** (USA, atletika) **3-1-0**, **Ray Ewry** (USA, atletika) **3-0-0**, **Archie Hahn** (USA, atletika) **3-0-0**, **M. C. Howellová** (USA, lukostrelba) **3-0-0**, **Ramon Fonst** (Kuba, šerm) **3-0-0**, **Albertson van zo Post** (Kuba, šerm) **2-1-2**.

be sa objavil motív olympiády. V St. Louis síce postavili provizórnu prvú olympijskú dedinu v histórii, ale hry mali púťový charakter. Súčasťou najväčšej svetovej výstavy v histórii dokonca boli popri olympijských aj antropologické hry – športové súťaže predstaviteľov etnických menších, napríklad Indiánov, afric-

OH 1904 boli pôvodne pridelené Chicagu, lenže vývoj v USA si vynútil zmenu. Konkurenčnému Saint Louis sa podarilo presvedčiť politikov na čele s prezidentom Theodorom Rooseveltom, že olympijské hry by boli vhodnou súčasťou veľkolepej Svetovej výstavy, ktorú chystalo toto mesto. A tak došlo k zmene ich dejiska.

Aj olympionikov v Saint Louis tak postihol podobný osud výstavného tieňa ako ich predchodcov v Paríži – stali sa iba doplnkom Svetovej výstavy (**World's Fair, ako vidno na priloženom dennom programe**). Dokonca aj na líci medailí sa uvádzalo Universal Exhibition a až na ru-

kých trpaslíkov, či dlhonohých Patagóncov. Tieto divácke „atrakcie“, zaváňajúce exotikou, prilákali väčší počet divákov než vlastné olympijské súťaže.

Olympijský šéf Pierre de Coubertin sa na OH v St. Louis nezúčastnil, no bol veľmi sklamaný priebehom, i slabou podporou olympijskej myšlienky. Až dodatočne MOV uznal 94 disciplín v 17 športoch. Účasť z krajín mimo USA bola veľmi malá a mnohé olympijské súťaže ovládli Američania bez akejkoľvek zahraničnej konkurencie. Medzi nimi vynikol gymnasta českého pôvodu Anton Heida, ktorý si pripísal päť olympijských triumfov. Jeho krajan, atlét Ray Ewry **(na fotografii na predošlej strane)** si zopakoval všetky tri víťazstvá v skokoch z miesta. Z odvetví, ktoré sú v programe OH dodnes, mali na OH 1904 premiéru box, plus skoky do vody a zápasnícky voľný štýl. Spestrením boli súťaže v lakrose a v roque.

Pre Európanov boli hry v Amerike pridrahé. Aj športovo silné Uhorsko vyslalo iba dvoch plavcov a dvoch atlétov. Jedným z nich bol dvojnásobný plavecký víťaz na 50 a 100 yardov Zoltán Halmay **(na fotografii)**, pochádzajúci z dnešnej Vysokej pri Morave na slovenskom území.

S týmito hrami sa negatívne spájali aj škandály v maratónskom behu. O vôbec prvý dokázaný prípad podvodu sa pokúsil domáci bežec Fred Lorz, ktorého pôvodne vyhlásili za víťaza. Zakrátko však vysvitlo, že značnú časť pretekov sa viezol v automobile! Samozrejme, že ho diskvalifikovali. Ako víťaz tak figuruje vo výsledkoch jeho krajan Tom Hicks. Ten bol zase pre zmenu zrejme prvým dopujúcim športovcom v olympijskej histórii. V stave veľkého vyčerpania sa posilnil strychnínom a alkoholom, aby vôbec dokončil preteky.

LUBOMÍR SOUČEK